

ezt e rovat hasábjain már többször leirtuk; végül kanadai balsamba tesszük. Itt figyelmeztetünk, hogy sok állatnak (kutya és macska, egér, vakondok, denevérek, tyúk stb.) bolhája lényegesen eltér az emberi bolhától. Ezeket mind részletesen itt le nem írhatjuk, de legalább a kutya, vagy macskán élő fajból készítsünk hasonló módon néhány preparátumot.

Áttekintésre 20—25-szörös nagyítás elegendő. A kétoldalt összenyomott, vörösesbarna színű testén látjuk az aránylag apró, mellső részén lekerekített *fejet*. Fekete *szeme* mögött, kis gödörben rejtve találjuk a *csápot*, melynek harmadik, utolsó íze mély bevágásokat mutat. A fej mellső alsó részén vannak a szűrésre és szívásra alkalmas *szájrészek*, melyeknek pontosabb megfigyelésére azonban jóval erősebb (150—200-szoros) nagyítást kell alkalmaznunk. *Felső állkapcsai* hosszúak, vékonyak, fűrészos szélűek; ezeken kívül még egy páratlan *sima szűrő sertéje* is van; az *alsó állkapcsok* rövidek, háromszög alakúak és hosszú négy ízű *tapogatót* viselnek, melyeket sokáig csápoknak tekintettek. Végre ide tartozik még a hasított és négy ízű *alsó ajka*, mely a felső állkapcsok és a szűrő serté számára hüvelyalakú tokot képez.

Feje mögött következik három gyűrű, az *elő-, közép- és utó-tor*, melyeknek mindegyikéhez egy pár láb izül. A mellső lábpár a legrövidebb, az utolsó, ugrásra alkalmas, a leghosszabb. A láb részei: a hatalmasan kifejlődött *csipő*, az apró *czombgyűrű*, a kétoldalt összenyomott és széles *czomb*, a hátsó szélén fűrészos és szőrös *lábszár* és végre az öt ízecskéből összetett *lábfej*, melynek utolsó íze két *karmot* visel.

Valamennyi testrész közül leghatalmasabb a 9 gyűrűből álló *potroh*; utolsó két gyűrűje apró; mindegyik gyűrű egy háti- és egy hasi-lemezből van összetéve; az első hét gyűrű háti lemezén jól láthatók a *légrések*. Az utolsó gyűrű szőrös tapadókorongot képez. *Himeknél* a potroh vége fölfelé kanyarodik; gyűrűi keskenyebbek és szorosabban állanak egymás mellett; a bőrön át jól láthatjuk a párzási szervek spirálisan hajlított nyújtványait.

A jóval nagyobb nőstény potrohgyűrűi, különösen ha a potroh petékkal telt, egymástól elváolodnak, az egész potroh kitágul. A kutyán élő bolha (a macskán ugyanaz a faj tartózkodik) az emberen élőtől fajtág különbözik.

Elteltekintve a részletektől, első tekintetre is megkülönböztethetjük e két fajt, amennyiben a kutyabolha fejének alsó oldalán, valamint az első torgyűrű hátsó szélének mindkét oldalán 7—9 fekete színű, hátrafelé irányult *tüskét* visel. Hogy e két faj pontos megkülönböztetése is bírhat olykor gyakorlati fontossággal, a következő eset tanúsítja. Münchenben két kisasszony lakást bérelt; ha azt is megmondjuk, hogy mindegyik kisasszony

egy-egy kutyával hurczolkodott be, úgy körülbelül e hölgyek kora felett is tájékozva lehetünk. Nehány nap múlva a lakást ott akarták hagyni, azzal indokolván eljárásukat, hogy a lakás hemzseg a bolháktól. A gazda azt állította, hogy az ő lakása tiszta volt és hogy a bolhákat a kisasszonyok kutyái cipelték oda. Pörre kerülvén a dolog, a szakértők megvizsgálták a lakásban levő bolhákat, melyeket azonnal kutyabolháknak ismertek fel, mi által a pör a háziúr javára dőlt el.

Hogy a kutyabolha alkalmilag az embert is kínozza és viszont az ember bolhája átmenetileg a házi állatokon is tartózkodhatik, bebizonyított tény.

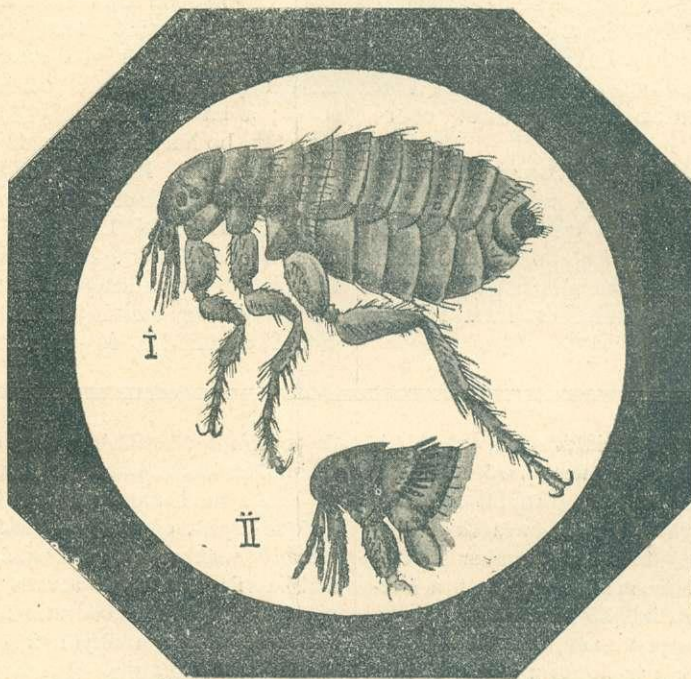
Azelőtt gyakrabban »idomított« bolhákat lehetett látni, melyek négyesével, hatosával apró kocsi, vagy kis ágyú elé voltak fogva és ezt tovább húzták. Az idomítás abban áll, hogy elszoktatják az ugrálástól, amit azáltal érnek el, hogy lapos, üvegfedelű skatulyákba zárják. A bolha minden ugrásnál jól beleüti fejét az üvegfedelbe, mire azután csakhamar egészen felhagy a helyváltoztatás e nemével.

Ezt tudva, az ember a piczi kocsi, hám, ágyú stb. finomságát és apró voltát még jobban csodálja, mint az idomított bolhákat.

Végre még megjegyezzük, hogy a bolha nagyságához képest egyike a legerősebb állatoknak, amennyiben 70-szer akkora súlyt képes tovább húzni, mint a mennyi saját testének a súlya; a ló 6—7-szer annyit húzhat tovább, mint amennyi testének súlya.

Könnyűséggel és többször egymásután is néhány százszor akkora ugrik, mint testének hosszúsága, míg az ember csak nagy erőltetéssel képes teste hosszúságának kétszeresét, vagy háromszorosát ugrani.

Kohaut Rezső.

I. Emberi bolha (nőstény) 20-szorosan nagyítva; csak az innesső oldalon levő lábakkal vannak lerajzolva. II. A kutyabolha testének mellső része 20-szorosan nagyítva.

Őszi . . .

Őszi halálából
Teltámad az élet,
Ezernyi virági
Mézónek, mesgyének
Mjra tavaszt élnek!

Mondd, ki tavaszt küldtél
É szürke világra,
A sziv virágának
Mért nincs újulása,
Csak egyre mulása?!

Ferencsi Simon.